

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)
Istorie

Testul 10

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Ioaniții primeau de la regele Ungariei «întreaga Țară a Severinului, împreună cu cnezatele lui Ioan și Farcaș până la râul Olt cu excepția țării cnezatului voievodului Litovoi». Numită și *țara Lytua*, această ultimă formațiune politică rămânea, pe mai departe, pe seama românilor «așa cum au stăpânit-o aceștia și până acum» [...]. Principalele condiții ale contractului încheiat între cavaleri și rege erau stabilite în felul următor: suveranul urma să primească jumătate din foloasele, veniturile și slujbele din Țara Severinului și din cele două cnezate menționate, ale lui Ioan și Farcaș, cealaltă jumătate urmând să revină cavalerilor ioaniți [...]. Voievodului din «țara Lytua» îi erau impuse obligații militare în folosul cavalerilor; reciproc, aceștia din urmă se îndatorau, pe cât le va fi stat în putință, să îi ajute pe români. [...] În condiții similare stabilite pentru «Țara Severinului» și «țara Lytua» cavalerilor ioaniți le era concedată «toată Cumania, de la râul Olt și munții Transilvaniei..., în afară de țara lui Seneslau, voievodul românilor, pe care am lăsat-o aceluia, așa cum au stăpânit-o și până acum.» (I. A. Pop, I. Bolovan, *Istoria României*)

B. „Apariția și persistența timp de secole a două state românești în teritoriile dintre Carpații Meridionali și Orientali, Dunăre și Marea Neagră a fost precumpănitor rezultatul situației geopolitice a centrului și estului Europei [...]. Întinderea spre răsărit a Țării Românești sub Basarab și sub fiul său, Nicolae Alexandru, spre gurile Dunării și la Marea Neagră [...], cuprinderea de-a lungul Carpaților Orientali a unei părți însemnate a teritoriului viitoarei țări a Moldovei, părea să deschidă perspectiva constituirii unui singur stat românesc în afara lanțului carpatic. Intervenția hotărâtă a regelui Ludovic I în Moldova, cu intenția de a subordona și chiar de a domina țara, a avut drept urmare consolidarea voievodatului românesc de la răsărit de Carpați, mai întâi sub egida Ungariei, apoi în opoziție față de ea. [...] Moldova lui Bogdan și a succesorilor săi și-a apărut independența, în colaborare cu Polonia care [...] și-a manifestat puternic tendința de expansiune spre Marea Neagră și gurile Dunării. Cuprinse în aria de expansiune a două forțe rivale – regatul ungar și regatul polon – Țara Românească și Moldova au evoluat ca state separate; cea dintâi în raporturi de colaborare sau antagonism cu Ungaria, cea de-a doua cu Polonia, situație care s-a consolidat tot mai mult în ultimele decenii ale secolului al XIV-lea și în secolul următor.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un stat medieval românesc, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Țara Severinului. **2 puncte**
3. Menționați câte un conducător din spațiul românesc precizat în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că voievodului îi sunt impuse obligații militare. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la spațiul românesc desfășurate în secolul al XIV-lea, în afara celor la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni diplomatice la care au participat românii în secolul al XVI-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Odată cu înființarea Republicii, puteau fi puse bazele statului totalitar. Primul pas era înregimentarea României din punct de vedere militar în blocul sovietic. Acest lucru s-a înfăptuit la 4 februarie 1948 printr-un tratat de prietenie, colaborare și ajutor reciproc între România și Uniunea Sovietică și s-a bazat pe ideea unei apărări comune împotriva «Germaniei sau oricărei alte puteri care ar putea fi asociată cu Germania, fie direct, fie în alt mod». Semnificația deplină a acestui articol a fost explicată de către V. M. Molotov, ministrul de externe sovietic, care a spus că tratatul era «deosebit de important acum, când instigatorii unui nou război din lagărul imperialist se străduiesc să creeze blocuri politice și militare îndreptate împotriva statelor democratice». Regimul se asigurase pe plan extern.

Al doilea pas către totalitarism a fost consolidarea partidului unic de masă, constituit dintr-o elită de membri devotați. [...]. Un al treilea pas în impunerea modelului totalitar sovietic în România a fost adoptarea Constituției Republicii Populare Române în aprilie 1948 [...]. Constituția prelua tiparele constituției sovietice din 1936. Parlamentul, numit Marea Adunare Națională, avea o singură cameră [...]. Un Prezidiu, compus dintr-un președinte, un secretar și 17 membri, acționa în numele Adunării când aceasta nu se afla în sesiune, ceea ce se întâmpla destul de des, în timp ce Consiliul de Miniștri era organismul executiv suprem. Toate acestea se aflau, desigur, supuse autorității Partidului Comunist. Erau prevăzute garanții pe cât de multe, pe atât de lipsite de conținut, în privința libertăților civile, după cum o dovedește articolul 32: «Cetățenii au dreptul de asociere și organizare dacă scopurile urmărite nu sunt îndreptate împotriva ordinii democratice, stabilite prin Constituție». Această ordine democratică a fost definită de Partidul Comunist și consolidată de Securitate.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți legea fundamentală a României, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați o instituție politică și o caracteristică a acesteia, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la libertățile civile. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la tratatul din 1948, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o practică politică utilizată în România, în perioada 1971-1980, reflectă existența totalitarismului. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice din perioada 1857-1864 referitoare la statul român modern;
- prezentarea unui principiu politic susținut prin Constituția din 1866;
- menționarea a două fapte istorice desfășurate de România în 1877 și precizarea unei asemănări între aceste fapte istorice;
- formularea unui punct de vedere referitor la participarea României la relațiile internaționale din 1913-1916 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

**Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)**

**Istorie
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**

Testul 10

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educador-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la zece.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Țara Românească, Moldova **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *Ioaniții primeau de la regele Ungariei întreaga Țară a Severinului, suveranul urma să primească jumătate din foloasele, veniturile și slujbele din Țara Severinului etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Ioan/Farcaș/Litovoi/Seneslau, Basarab/Nicolae Alexandru/Bogdan **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **A**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemplu: *Cauză: Intervenția hotărâtă a regelui Ludovic I în Moldova, cu intenția de a subordona și chiar de a domina țara și efect: a avut drept urmare consolidarea voievodatului românesc de la răsărit de Carpați etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două fapte istorice referitoare la spațiul românesc desfășurate în secolul al XIV-lea, în afara celor la care se referă sursa **B** (1px2=2p)
Exemple: organizarea Mitropoliei Țării Românești în 1359, lupta de la Rovine de la sfârșitul secolului al XIV-lea etc.
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric (2px2=4p)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două acțiuni diplomatice la care au participat românii în secolul al XVI-lea
Exemplu: au caracter antiotoman etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Constituția Republicii Populare Române din 1948/Constituția din 1948 **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Parlamentul/Marea Adunare Națională, Prezidiul, Consiliul de Miniștri
3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a acesteia, la care se referă sursa dată
Exemplu: *avea o singură cameră etc.*, era compus dintr-un președinte, un secretar și 17 membri etc., *era organismul executiv suprem etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la libertățile civile (3px2=6p)
Exemple: *Erau prevăzute garanții pe cât de multe, pe atât de lipsite de conținut, în privința libertăților civile, Cetățenii au dreptul de asociere și organizare dacă scopurile urmărite nu sunt*

îndreptate împotriva ordinii democratice, stabilite prin Constituție etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la tratatul din 1948

câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemplu: Tratatul din 1948 reflectă interesele politicii externe promovate de URSS. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Acest lucru s-a înfăptuit la 4 februarie 1948 printr-un tratat de prietenie, colaborare și ajutor reciproc între România și Uniunea Sovietică și s-a bazat pe ideea unei apărări comune împotriva «Germaniei sau oricărei alte puteri care ar putea fi asociată cu Germania, fie direct, fie în alt mod» și Semnificația deplină a acestui articol a fost explicată de către V. M. Molotov, ministrul de externe sovietic, care a spus că tratatul era «deosebit de important acum, când instigatorii unui nou război din lagărul imperialist se străduiesc să creeze blocuri politice și militare îndreptate împotriva statelor democratice».* **etc.** **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** intervenția Securității împotriva grevei minerilor din Valea Jiului, din 1977 **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea **(30 de puncte)**

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice din perioada 1857-1864 referitoare la statul român modern (**de exemplu:** elaborarea Rezoluțiilor în Adunările ad-hoc din 1857, adoptarea Legii rurale în 1864 **etc.**) **(3px2=6p)**

- **2 puncte** pentru menționarea oricărui principiu politic susținut prin Constituția din 1866 (**de exemplu:** separarea puterilor în stat **etc.**)

3 puncte pentru prezentarea principiului politic menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la principiul politic și se utilizează relația cauză-efect;

1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la principiul politic

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice desfășurate de România în 1877 (**de exemplu:** încheierea Convenției cu Rusia, participarea armatei române la lupta de la Plevna **etc.**) **(3px2=6p)**

2 puncte pentru precizarea oricărei asemănări între aceste fapte istorice (**de exemplu:** colaborarea cu Rusia **etc.**)

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la participarea României la relațiile internaționale din 1913-1916 (**de exemplu:** România participă la relațiile internaționale din 1913-1916 prin acțiuni diplomatice. **etc.**)

4 puncte pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
 - 1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
 - 1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**